

A stockholmi semleges békekonferencia manifestuma.

Lapunk szombati számában közöltük szó szerinti szövegében azt a manifestumot, amelyet hat semleges ország békebarátai szövegeztek meg és küldtek sét. A *Berliner Tageblatt* mai száma erről a manifestumról a következőket írja:

— Ezt a manifestumot első sorban a *Ford-expedició* tagjai készítették. Ez a manifestum a feltételeknek egész sorát állítja fel, amelyek a szövegezők nézete szerint a békekötésnél irányadók lesznek. Amint különösen hangsúlyozza, *magánsok szerény nézetét* tolmácsolja, de nem csupán ebből az okból *nem képezheti komoly tárgyalások alapját*. Az a követelés, hogy az *elszázlotharingiai kérdés* újbóli megfontolás tárgyává tétessék, egymagában elegendő, hogy az egész manifestum elveszítse azt a jelentőséget, amelyre szerzői törekedtek, mert azt bizonyára nem kell külön hangsúlyozni, hogy ennek a kérdésnek újból való megfontolására német oldalon senkisésem gondol. Ugyancsak nem lehet a harcéri helyzet tekintetbe vételével komolyan venni azt a pontot, amely „*az Olaszország és Ausztria közti határ- és területváltozásokra*” vonatkozik, ráadásul a nemzetiségi elv lehető tekintetbe vételével.

Az egész manifestumnak a szövegezéséből, dacára a *Lengyelországra, a német gyarmatok visszaadására* stb.-re vonatkozó megjegyzéseknek, az tűnik ki, hogy *szerzői mindenekelőtt a nyugati hatalmak, Anglia, Francia- és Olaszország tetszését keresik*. Ez tűnik ki abból a sürgönyből is, melyet *Stockholmból* kaptunk s így szól:

— A *Politiken* jelenti, hogy a tegnapi kiadott manifestum tekintetében a *Ford-konferencia* *kebelén belül egyenletlenség tört ki. A tagok egy része nem akarta a manifestumot aláírni. Sok skandináv tagnak az a szándéka, hogy a Ford-konferenciából kilép.* Stockholmban általánosan el van terjedve az a hír, hogy Ford ott a béke mellett izgató napilapot akar kiadni, „*Viharharang*” címen. A Ford-konferencia manifestuma, amely pártatlanságra tart igényt, a többek közt követeli a Dardanellák és a Boszporus nemzetközivé tételét, anélkül, hogy *Gibraltárra, a Suez- és a Panama-csatornákra* vonatkozóan ugyanazt követelné.

A sürgöny ez utóbbi pontja valóban szintén jellemző az egész manifestumra. Azt mondja, hogy „bizonyos vízi utakat” nemzetközivé kell tenni s aztán megemlíti: „például a Dardanellákat és a Boszporust.” Miért nem „például” azokat a „bizonyos vízi utakat” is, amelyek fölött Anglia és Amerika az ur?

Bolgár vezérkaritiszt Szegeden.

— Mikor kezdődnek meg a harcok Szaloniki körül. —

(Saját tudósítónktól.) Pénteken este a Szeged-állomás éttermének uniformisoktól tarkázó színei közé újszerű, feltűnő egyenruha vegyült. A barnás-zöld, élénkörös hajtókás formaruhát elegáns, monoklis tiszt viselte, akin még a karcsú lakkcsizma és a kuksma-szerű sapka tüntette fel, hogy a *bolgár hadsereg* kötelékébe tartozik. Mellén néhány kitiintetés, gomblyukában a másodosztályú német vaskereszt karakterizálta, hogy a fiatal tiszt már résztvett több harcban, ahol bizonyára hősiiesen megállta helyét. A *Délmagyarország* munkatársának sikerült megismerkedni *Dimitru Michailov* vezérkari századossal, aki a ruszcsuki főpolgármester fia, perfect beszél németül és Budapesten keresztül Berlinbe igyekszik.

A bolgár vezérkari százados készségesen mondott el egyet-mást háborús tapasztalatairól. Jelenleg szabadságát tölti és Berlinben édes apját keresi fel, aki most a német főváros vízvezetékét és csatornázási rendszerét tanulmányozza.

— Doiran és Guevgeli között levő frontszakaszon teljesíték szolgálatot — mondotta Michailov. — Parancsnokságunk egy hegy mögött van, amelynek csúcsát a mi csapatunk tartja meg, szállva, a hegy lábánál pedig franciák vannak. A hegy több mint 700 méter magas, barna, csupasz csúcsán megfigyelő állomás van, ahonnan egész a *szalonikii öböl*ig el lehet jó távcsővel látni. Tőlünk délre a sötétkék görög ég alatt, az leperfálkkal beültetett messze síkságból emelkedik ki a mitológiai híres Olimpusa, a láthatár sárga felhőtömegében izzik fehér, havas csúcsa, amelyen a régi görög istenek tanyáztak.

— A történelmi helyeken most ágyuk meredeznek egymás felé és amelyre csak elláthatni, mindenütt a francia tábor-város terpeszkedik el. Lovak legelnek a rétén, francia kettős őrség sétál egy korláttal elkerített hely körül; másutt francia sáncosztág ásói csillannak meg a napsugárban. A mozgólódás nem kerül el a megfigyelő szeméit és néhány pillanat múlva előretörtet bugva egy német gránát, amely közvetlenül az első ellenséges árkok előtt csattan szét. A laza, görög tavaszi talajból magas, fekete porfelhő szakad fel. Látom, amint az emberek ijedten ugranak szerteszét.

— Messze délkeletre a Szalonikit körüllekvő hegyeknek rozsdás-barna körvonalai tüntedeznek elő elmosódva. Magát a várost nem lehet a hegyektől látni, a kikötő egyrésze azonban tiszta, ködmentes időben követhető. Látni a hajókat is, amelyek lassan siklanak a tengeren jobbra-balra. A tenger ezüstös sávvá fényesedik és elhullámzik átláthatatlanul távolokban...

— De úgy beszéllek, — mosolyogta hirtelen el magát, — mintha legalább is tájképfestő volnék. Pedig egyelőre, higgye meg, semmi más nem érdekel Szaloniki körül, mint a vidék. Gyönyörű a szalonikii tenger, a hegyek mögött az öböl, amelyre *hónapokon át gondoltunk minden lépésnél, a melyet dél felé tettünk*. De még most is millió gondolat kering Sarrail tábornok vá-

ra körül. A keskeny víz előtt német tengeralattjárók cirkálnak és a kikötőben levő hatalmas hajók fölött Zeppelinek dobálták le pusztító bombáikat.

— Az új harcok kezdete már nem lehet messze. Ha legközelebb erre kerülök, ki tudja, talán még találkozunk. — valószínűleg Szaloniki már nem lesz megoldatlan probléma. Ha majd megindul az *offenzívánk*, aminek eljövételében feltétlen bízom, akkor az Olimpus sárga felhői között a srappellek vörös fénye fog átciklázni és gránátok dörgése háborítja meg Zeus évezredes nyugalmát. Aki ismeri az ottani fényesen kiépített állásainkat, a németek óriási méretű berendezéseit, az tudja, hogy *minden pillanatban úgy a támadásra, mint a védekezésre készek vagyunk*. De aki a barna hegycsúcsok egyikéről megtekintthette Sarrail tábornok földvárának előterepét, azt is tudhatja, hogy a Szaloniki ellen való támadás nagy feladat, óriási erőfeszítést igénylő vállalkozás, de nekünk és a központi hatalmaknak nem újdonság. Dombot domb után, szakadékot, tavakat, mocsarakat kell elfoglalni, mielőtt elérnénk a silk partokat, amelyek az ellenséges nagy hadihajók ágyúinak védelme alatt állnak. Ezek a nehézségek azonban nem fognak bennünket visszatartani attól, hogy *a támadást megkezdjük akkor, amikor arra szükség lesz*.

Épen befejezte a vezérkari százados érdekes elbeszélését, amikor a portás beszállásra csöngetett. Udvariasan elköszönt tőlem és én mosolyogva mondtam:

— Filippinél találkozunk!

A Balkánon nincs esemény.

BUDAPEST, április 22. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) A délkeleti harctéren nincs nevezetesebb esemény.

HÖFER altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

BERLIN, április 22. A nagy főhadiszállás jelenti: A balkáni harctéren semmi új-ság.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Forradalmi mozgalom Moszkvában.

Stockholm, április 22. Igen nagy feltűnést kelt, hogy Moszkvában tömegével tartóztattak le diákokat és munkásokat. A tartóztatás összefügg a *forradalmi mozgalmakkal* és azzal a *sztrájkokkal*, amely egyre jobban terjed az ipari városokban.

Német pártvezérek utazása Konstantinápolyba.

Berlin, április 22. A török kormány meghívására a birodalmi gyűlés polgári pártjainak vezérei holnap *Konstantinápolyba utaznak*. A socialista frakció elnöksége másirányu elfoglaltsága miatt nem fogadhatta el a meghívást.